

HET HUIS VAN DE EUROPESE GESCHIEDENIS – FEITEN EN CIJFERS

Inhoud: Europese geschiedenis, met name negentiende- en twintigste-eeuwse geschiedenis, met speciale aandacht voor de Europese integratie, gecombineerd met terugblikken en thematische close-ups van ontwikkelingen en gebeurtenissen uit vroeger eeuwen.

Opening voor het publiek: 6 mei 2017

Historische benadering: Het Huis van de Europese geschiedenis wil een grensoverschrijdend overzicht van de Europese geschiedenis bieden, met aandacht voor het diverse karakter van deze geschiedenis en ook voor de vele interpretaties en opvattingen ervan. Het museum wil het begrip van de Europese geschiedenis bevorderen, deze in een bredere mondiale context plaatsen en het debat over Europa en het Europees integratieproces stimuleren. In de permanente tentoonstelling staan vooral de Europese geschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw en de geschiedenis van de Europese integratie centraal. De tentoonstelling behandelt deze vanuit een breed historisch perspectief waarbij zowel de verschillen als gelijkenissen in de collectieve ervaringen van Europeanen aan bod komen.

Doelstellingen: Het Huis van de Europese geschiedenis stelt zich tot doel hét museum bij uitstek te worden over grensoverschrijdende fenomenen die hun stempel op ons continent hebben gedrukt. Door de geschiedenis vanuit een Europees perspectief te belichten, verzamelt en vergelijkt het verschillende ervaringen die Europeanen delen of juist anders interpreteren. Het museum wil in heel Europa een leerproces over grensoverschrijdende perspectieven op gang brengen.

Locatie: Het Eastmangebouw in het Leopoldpark, in het hart van de Europese wijk in Brussel. Het gebouw is verbouwd en uitgebreid door het internationale consortium van *Atelier d'architecture Chaix & Morel & associés* (FR), *JSWD Architekten* (DE) en *TPF* (BE). De permanente tentoonstelling werd ontworpen door *Acciona Producciones y Diseño* (ES) en geproduceerd door *Meyvaert Glass Engineering* (BE).

Talen: De permanente tentoonstelling is beschikbaar in 24 talen en het overige bezoekersaanbod in minstens 4 talen.

Openingstijden en toegang: 7 dagen per week geopend, van 10.00 tot 18.00 uur, behalve op maandag van 13.00 tot 18.00 uur. Gratis toegang. Gesloten op de volgende dagen: 1 januari, 1 mei, 1 november en 24, 25 en 31 december.

Voorzieningen voor bezoekers: Restaurant, winkel, auditorium, onderwijsruimten.

Aanbod: Een permanente tentoonstelling waar objecten worden getoond die afkomstig zijn van ongeveer 200 musea en collecties uit heel Europa en daarbuiten; tijdelijke tentoonstellingen; onderwijsprogramma's; activiteiten voor lokaal publiek en bezoekers; publicaties en een ruime hoeveelheid aan online-informatie.

Doelgroepen: Iedereen die geïnteresseerd is in Europa en de Europese geschiedenis; bijzondere voorkennis is niet vereist. Er is speciaal informatiemateriaal ontwikkeld voor specifieke doelgroepen zoals jongeren, gezinnen en scholen.

Tentoonstellingsruimte: 4 000 m² voor de permanente tentoonstelling, 500 m² voor tijdelijke tentoonstellingen.

Permanente tentoonstelling: De permanente tentoonstelling biedt een chronologisch overzicht van de Europese politieke, economische, sociale en culturele geschiedenis. Binnen deze chronologische structuur is gekozen voor een thematische aanpak. Het museum richt zich voornamelijk op de Europese geschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw, met af en toe een terugblik op ontwikkelingen en gebeurtenissen uit vroeger eeuwen die belangrijk waren voor de ontwikkeling van het continent. Een bijzonder accent ligt hierbij op de geschiedenis van de Europese integratie.

Tijdelijke tentoonstelling: In het Huis van de Europese geschiedenis kunt u ook elk jaar een tijdelijke tentoonstelling bezoeken, die u extra omkadering biedt of de mogelijkheid om u verder te verdiepen in de onderwerpen en periodes uit de permanente tentoonstelling. Hierdoor kan het museum variatie brengen met uiteenlopende en innovatieve tentoonstellingen die verschillende doelgroepen aanspreken. Net zoals de permanente tentoonstelling benaderen deze tijdelijke tentoonstellingen de thema's vanuit een grensoverschrijdend en interdisciplinair perspectief.

Bezoekerservaring: Bezoekers kunnen de Europese geschiedenis verkennen in hun eigen tempo en op hun eigen niveau, en zijpaden inslaan om thema's die hen bijzonder interesseren nader te onderzoeken. Er is gekozen voor een zeer breed scala aan moderne museologische tools en technieken zoals een vormgeving met gelaagde inhoud, die bezoeken op verschillende niveaus en volgens het eigen ritme mogelijk maakt. De ruimtes bieden elk een nieuwe bezoekerservaring doordat ze telkens een andere sfeer uitstralen, verschillend ingedeeld zijn met meer of minder objecten of voorzien zijn van interactieve toepassingen. Terugkerende elementen zoals grenspalen vormen een rode draad door de tentoonstelling.

Kosten: De kosten voor de ontwikkeling van dit project bedroegen circa 55,4 miljoen EUR. Dit dekt de kosten voor het verbouwen, uitbreiden en renoveren van het gebouw en ook de ontwikkeling en installatie van de permanente tentoonstelling en de eerste tijdelijke tentoonstelling, inclusief de opstartkosten voor de aanleg van een museumcollectie.

Personeel: De inhoud van de tentoonstelling is ontwikkeld door een interdisciplinair academisch projectteam (samengesteld uit historici, museologen, onderwijskundigen en beheerders uit 18 verschillende lidstaten). De bouwwerkzaamheden en de planning van architectuur en infrastructuur vonden plaats onder leiding van een interdisciplinair team.

Financiering: De kosten voor de ontwikkeling werden gedragen door het Europees Parlement.

Bestuurslichamen: Het project staat onder toezicht van een raad van bestuur en een academisch comité.

De raad van bestuur: Houdt toezicht en is bevoegd voor fundamentele beslissingen omtrent het project. Voorzitter van de raad van bestuur is dr. Hans-Gert Pöttering, voormalig voorzitter van het Europees Parlement.

Het academisch comité: Wordt voorgezeten door historicus prof. dr. Oliver Rathkolb en bestaat uit hoogleraren en aan internationaal gerenommeerde musea verbonden deskundigen. Het comité adviseert het academisch projectteam van het museum inzake alle historische en museologische kwesties.

Vragen en antwoorden over het project

Waarom een Huis van de Europese geschiedenis?

Het decennialange proces dat voorafging aan de oprichting van de Europese Unie, heeft een enorme impact gehad op de manier waarop Europese landen hun organisatie en bestuur inrichtten. Tot nu toe bestond er echter nog geen museum dat dit proces in een bredere historische context plaatste door te tonen en te vergelijken hoe verschillende Europese landen en volkeren bepaalde gebeurtenissen op een verschillende manier ervaren hebben.

De generatie Europeanen die de tragedies van de twintigste eeuw heeft meegemaakt en bijgedragen heeft aan de totstandkoming van de Europese Gemeenschappen, is aan het verdwijnen. Daarom is nu het moment gekomen om op een begrijpelijke manier aan een breder publiek uit te leggen hoe de Europese integratie is verlopen. Het project wil ook een verklaring geven voor de belangrijkste historische ontwikkelingen, onderliggende beweegredenen en doelstellingen, zodat toekomstige generaties kunnen begrijpen hoe en waarom de Unie zoals we die vandaag kennen, zich op deze manier en in deze periode ontwikkeld heeft. Vooral in crisistijden is het belangrijk om meer bewustzijn te creëren rond cultureel erfgoed en om eraan te herinneren dat vreedzaam samenwerken niet vanzelfsprekend is.

Het Europees Parlement heeft daarom het Huis van de Europese geschiedenis opgericht waar burgers de kans krijgen om na te denken over dit historisch proces en de impact ervan op het heden. Het Parlement is van mening dat het museum kan dienen als discussieforum en kan bijdragen tot een beter begrip van hedendaagse situaties door naar hun historische context en ervaringen uit het verleden te kijken.

Wat is de missie van het Huis van de Europese geschiedenis?

Het Huis van de Europese geschiedenis biedt mensen van alle leeftijden en achtergronden een forum voor kennis, reflectie en discussie. In de eerste plaats willen we het inzicht in het complexe karakter van de Europese geschiedenis vergroten en mensen ertoe aanzetten ideeën uit te wisselen en hun eigen overtuigingen in twijfel te trekken.

In de museumopstelling is er bewust voor gekozen de uiteenlopende invalshoeken en interpretaties van de geschiedenis van Europa uit de verf te laten komen. Niet alleen herinneringen die we delen, maar ook herinneringen die ons verdelen, komen aan bod. Het museum geeft een overzicht van de ontstaansgeschiedenis van de Europese integratie en haar funderingen. Het Huis van de Europese geschiedenis is een project van het Europees Parlement en maakt deel uit van het bezoekersaanbod; het museum is academisch onafhankelijk.

Met onze grensoverschrijdende collectie, tentoonstellingen en programma's bezorgen we bezoekers een verrassende en inspirerende ervaring. We treden ook naar buiten en gaan op zoek naar samenwerkingsverbanden, met als doel de Europese dimensie meer aan bod te laten komen in debatten, tentoonstellingen en onderwijsactiviteiten over geschiedenis. Het museum is een plek voor ontmoeting en uitwisseling. Door het verleden te belichten in al zijn facetten slaan we bruggen naar het heden – naar wat vandaag de dag in Europa actueel is.

Welke principes liggen ten grondslag aan het project?

Vanaf het begin was de drijvende kracht achter het project de wil om enerzijds de kennis van de Europese geschiedenis te bevorderen en anderzijds mensen op een open en inspirerende manier bewust te maken van uiteenlopende herinneringen binnen Europa. De voorwaarden daartoe waren academische onafhankelijkheid en een projectteam met een internationale samenstelling. Zo werd er specifiek voor dit project een team aangeworven van historici en professionals uit de museumwereld afkomstig uit heel Europa. Het team heeft bij de ontwikkeling van de tentoonstellingen erop toegezien dat de diversiteit van de Europese geschiedenis – en de verschillende interpretaties ervan – eerlijk weerspiegeld worden.

Een raadgevend comité op hoog niveau (het academisch comité) van internationaal vermaarde historici en museologen waakt over de wetenschappelijke nauwkeurigheid en relevantie van de tentoongestelde inhoud.

Waar kunt u ons vinden?

Het Huis van de Europese geschiedenis bevindt zich in het Eastmangebouw in het Leopoldpark, dicht bij de Europese instellingen. Het Eastmangebouw is in 1935 gebouwd om een tandheelkundige kliniek voor kansarme kinderen te huisvesten en werd gefinancierd met een gift van de Amerikaanse zakenman George Eastman, de uitvinder van de Kodakcamera. Om de transformatie van het gebouw tot een tentoonstellingsruimte in goede banen te leiden, werd een architectuurprijsvraag uitgeschreven. Deze prijsvraag werd gewonnen door een samenwerkingsverband van verschillende bureaus: Chaix & Morel et associés (Frankrijk), JSWD Architecten (Duitsland) en TPF (België). De winnende inzending voorzag een renovatie van de gevels met behoud van de historische uitstraling het gebouw en ook een moderne uitbouw op de oorspronkelijke binnenhof en op het dak.

Hoe kwam het project tot stand?

Het idee om een Huis van de Europese geschiedenis op te richten werd in 2007 geopperd door dr. Hans-Gert Pöttering tijdens zijn inaugurele rede als voorzitter van het Europees Parlement. Het jaar daarop kwam een comité van gerenommeerde historici en museologen uit diverse Europese landen tot een eerste concept: "The Conceptual Basis for a House of European History". Het Huis van de Europese geschiedenis werd voorgesteld als een modern tentoonstellings-, documentatie- en informatiecentrum, in lijn met de nieuwste ontwikkelingen in de museumwereld.

Vanaf januari 2011 begon de aanwerving van het academisch projectteam. Dit team, afkomstig uit heel Europa, werkte stap voor stap de visie en de missie van het nieuwe museum uit en ook de verhaallijn van de permanente tentoonstelling. Het team was actief op verschillende terreinen, zoals het bezoekers- en collectiebeleid en de organisatie van de tijdelijke tentoonstellingen. Het team werd bijgestaan door het academisch comité, dat advies gaf en het resultaat goedkeurde. Het Bureau van het Parlement (voorzitter en 14 ondervoorzitters) keurde alle belangrijke beslissingen goed.

Welk verhaal vertelt het museum?

De permanente tentoonstelling concentreert zich op de belangrijkste fenomenen en processen die door de eeuwen heen hun stempel drukten op het Europa van vandaag, met nadruk op de verschillen in de ervaring, het bewustzijn en de interpretatie van deze ontwikkelingen.

Er wordt geen overzicht gegeven van de geschiedenis van de afzonderlijke Europese landen en regio's. In plaats daarvan ligt de nadruk op Europese fenomenen. Het academisch projectteam koos voor drie criteria: de gebeurtenis of het concept ontstond in Europa, verspreidde zich over het hele continent en is ook vandaag de dag nog relevant. Aan de hand van deze criteria selecteerde het projectteam zes onderwerpen en verdeelde deze onder in een groot aantal thema's en sub-thema's. Nu en dan gaat de permanente tentoonstelling ook in op thema's buiten de grenzen van de Europese Unie.

De Europese geschiedenis mag dan wel complex, divers en gefragmenteerd zijn, maar ze vertoont op veel vlakken talrijke overeenkomsten en ze roept bij veel Europeanen gemeenschappelijke herinneringen op; het doel van de permanente tentoonstelling is een aantal hiervan uit de verf te laten komen. De tentoonstelling begint met de oud-Griekse mythe "Europa en de stier" en de veranderende interpretaties ervan. Vervolgens worden andere belangrijke aspecten van het Europees erfgoed uitgelicht, die Europa in grote mate hebben gevormd en waarvan de gevolgen tot op de dag van vandaag voelbaar zijn.

Wil het Huis van de Europese geschiedenis een Europese identiteit creëren?

Het begrip 'identiteit' geldt binnen de cultuurstudies als een van de meest omstreden begrippen. Er is breed gereflecteerd over dit thema in het kader van activiteiten van musea en het is uitvoerig besproken in de literatuur. Er bestaat geen algemeen aanvaarde definitie van een 'Europese identiteit'. Het begrip is te reductionistisch en te statisch om als uitgangspunt voor het Huis van de Europese geschiedenis te dienen. Als het museum de Europese identiteit als een vastomlijnd concept zou voorstellen, zou dit enkel het debat belemmeren en komt er geen multilaterale dialoog op gang over deze uiterst interessante en prangende kwestie. In plaats van kant-en-klare antwoorden te bieden wil het Huis van de Europese geschiedenis zijn bezoekers aanzetten tot nadenken en ideeën laten uitwisselen over het Europees geheugen en het Europees bewustzijn.

Vervangt het Huis van de Europese geschiedenis dan de nationale geschiedschrijving?

Het Huis van de Europese geschiedenis is geen simpele optelsom van de nationale geschiedschrijving van de verschillende Europese landen en wil deze ook niet vervangen. Het Huis van de Europese geschiedenis biedt een reservoir voor Europese herinneringen waarin ervaringen en interpretaties in al hun diversiteit, contrasten en tegenstrijdigheden ondergebracht kunnen worden. De manier waarop het museum geschiedenis voorstelt, is veeleer complex dan uniform, meer gedifferentieerd dan homogeen en meer kritisch dan affirmatief.

In welke tijd begint het verhaal?

In de permanente tentoonstelling van het Huis van de Europese geschiedenis, het middelpunt van het nieuwe museum, ligt de nadruk op de Europese geschiedenis van de negentiende eeuw tot het heden. Soms gaat de verhaallijn verder terug in de geschiedenis, namelijk tot de oudheid en de middeleeuwen, om extra uitleg te geven bij belangrijke kenmerken van de Europese cultuur en beschaving zodat bezoekers een beter inzicht krijgen in het heden.

De permanente tentoonstelling begint met de mythe van Europa, de verandering in geografische begrippen in de loop van de geschiedenis en een reflectie over de vraag wat als Europees erfgoed beschouwd kan worden. In de tentoonstelling staat de Europese geschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw centraal, met speciale aandacht voor de geschiedenis van de Europese integratie.